

[Sæderup.]

mere på børnenes uddannelse, end tilfældet har været de fleste andre steder i landet.

Af gymnasiets 140 elever er kun 6 fra Tarm og bor altså sådan, at de kan gå til skolen, de 79 må rejse et kortere eller længere stykke vej for at komme i skole; der er 42 kostelever, og resten er indkvarteret i omegnen. Alene pengene til rejsekort spiller en rolle; vejlængden når helt op på 50 km for de elever, der bor længst borte. Skolepengene er også store; de er i de tre gymnasieklasser henholdsvis 300 kr., 336 kr. og 360 kr. om året. Hertil kommer så brændselspenge og udgifter til bøger. Hvad kosteleverne angår, må de, foruden det allerede nævnte, betale 1 600 kr. årlig for opholdet alene.

Udgifterne vil naturligvis gå meget betydeligt ned ved statsovertagelse — kostskoleafgifterne, såvidt jeg kan se, til omkring det halve af, hvad de er nu, og skolepengene til noget mindre end en fjerdedel af, hvad de er nu.

Nu skal det indrømmes, at efter elevfortegnelsen at dømme — hvortil er knyttet angivelse af forældrenes stilling — er en meget stor del af de nuværende elever fra velstillede hjem, der måske nok kunne bære byrderne. Men man kan med fuld ret spørge: Hvorfor skal disse hjem bære større byrder end tilsvarende hjem i andre egne af landet, blot fordi de ligger i Vestjylland? Og naturligvis er der også tale om mange hjem med jævne middelstandskår, hjem, der i høj grad trænger til aflastning.

Endelig skulle det jo også gerne være sådan, at børn fra økonomisk svagt stillede hjem kan få en skolegang, der svarer til deres evner. Der har ofte været talt om den meget lave procentdel af de akademiske studerende, der kommer fra de små hjem. At dette også gør sig gældende helt ned til den forberedende uddannelse, er Vestjydsk Gymnasium netop et eksempel på. Af de 140 gymnasieelever er kun 3 fra husmandshjem og 3 fra egentlige arbejderhjem.

Forhåbentlig vil statsovertagelsen komme til at betyde, at flere af de små hjem på egnen får råd til at give deres børn den uddannelse, skolen i Tarm byder på, og at, såvidt muligt, ingen, der har lyst og evner til at få denne uddannelse, skal være afskåret fra det af økonomiske grunde.

I det andet høje ting har skolens økonomiske grundlag fremover været drøftet, herunder de nødvendige reparationer og udvidelser, byggeforetagender m. v. Jeg skal ikke rejse denne debat her, og jeg nævner det kun, fordi et regeringsblad, der er meget

udbredt ovre på vestkysten, har fremsat en påstand, der savner enhver begrundelse, og som må tilbagevises. Jeg ved, den har fremkaldt en hel del uro og bekymring på egnen, og jeg benytter derfor lejligheden til her at slå fast, at den ikke har noget på sig, men er helt vildledende. Bladet har fået en forkert opfattelse af de bemærkninger, de socialdemokratiske medlemmer af folketingsudvalget har føjet til betænkningen, og skyder dem i skoene, at de har villet skabe sikkerhed for, at der senere, udover de 200 000 kr., der er enighed om, og som er nævnt i selve lovforslaget, skal kunne pålægges de interesserede kommuner større byrder, når en udvidelse af gymnasiet skal finde sted. Noget sådant har der overhovedet ikke været tale om. Bemærkningerne indeholder kun betragtninger og synspunkter.

Socialdemokratiet går ind for lovforslaget i den foreliggende skikkelse, uden forbehold eller betingelser af nogen art, og gør det med glæde. Gennemførelsen af lovforslaget om statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium betyder, at der tages et rimeligt hensyn til den vestjyske befolkning, og Jylland får sin første statskostskole til gavn for landsdelen som helhed. Jeg skal på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag til uforandret vedtagelse her i tinget.

Stegger Nielsen: Den såkaldte højere skole, der giver adgang til at erhverve såvel real- som studentereksamen, er praktiseret vort land over ved en række statsskoler og kommunale gymnasier. For Jyllands vedkommende er disse skoler placeret ret tæt i Østjylland, så befolkningens børn og ungdom har ret god adgang til gymnasieundervisning, medens Vestjylland har fået en langt mere sparsom tildeling. Her findes kun statsskoler i Tønder, Ribe, Esbjerg og Struer og et kommunalt gymnasium i Herning.

Vestjydsk Gymnasium i Tarm, der er en privat institution, har i en ret lang årrække afbødet dette misforhold noget for det tomrum, der gymnasie-mæssigt set ligger mellem Esbjerg og Struer. Institutionen oppebærer statstilskud efter loven af 15. marts 1947. I 1948 har den selvejende institutionsbestyrelse andraget undervisningsministeriet om, at gymnasiet måtte blive overtaget af staten ud fra den betragtning, at det måtte anses for både rimeligt og naturligt, at befolkningen i Vestjylland med den spredte bebyggelse fik adgang til en statsskole med de deraf flydende fordele i form af lavere skolepenge og lavere opholdsudgifter, alt i lighed med befolkningens muligheder i så henseende i andre egne af landet.